

Daan Borrel

De Duivelsberg

Een wandeling

Uitgeverij Van Oorschot
Amsterdam

Voor Sadie

‘Ik wil in het open veld kunnen slapen, naar het Westen reizen, ’s nachts met een gerust gemoed over straat lopen.’

Sylvia Plath, *De dagboeken 1950–1962*

Mijn moeder raadde me die vrijdagochtend aan een zwangerschapstest te doen. Nog vóór onze wandeling. Om 'dingen' uit te sluiten, en als die dingen dan waren uitgesloten, kon ik na het weekend meteen naar de huisarts met klachten van extreme vermoeidheid.

Zo herinner ik het me althans. Mijn moeder herinnert zich het heel anders: we hadden het wel over de mogelijkheid van een zwangerschap gehad, maar het kwam voor haar onverwachts dat ik op het station van Nijmegen nog even snel de Etos in rende om zo'n wit-rose doosje met twee van die tests erin te kopen. Het was ook een verrassing voor haar dat ik die al uit mijn tas haalde bij de eerstvolgende plaatsbeurt in 't wild. Ze had verwacht dat ik de test zou bewaren voor thuis.

De wandeling was een cadeau voor haar 59ste verjaardag. Samen zouden we de zeventiende etappe

van Het Pieterpad lopen, omdat die niet zo ver van haar woonplaats Arnhem begon en ik de omgeving van Nijmegen weleens te voet wilde verkennen. Ik had me niet zo heel goed ingelezen, anders had ik geweten dat het best een saaie wandeling was, in totaal zo'n 21 kilometer lang.

In de bus van het station naar het beginpunt van de wandeling deden we het allebei al bijna in onze broek. Ook nu, vier jaar later in dezelfde halfuur durende busrit naar hetzelfde beginpunt in het dorp Millingen aan de Rijn, moet ik heel nodig plassen. Misschien moet ik nu nog wel nodiger omdat ik al weet dat plassen niet kan in Millingen aan de Rijn. Tegenover de bushalte staan weliswaar een vale snackbar en een hoekcafé met terras, maar die zijn allebei nog gesloten in de ochtend. Na de snackbar kom je langs een Albert Heijn, ook zonder plasmogelijkheid, en loop je door twee rustige dorpsstraatjes met kleine huisjes. Daar aan het einde ga je linksaf, dan volgt een weg met aan je linkerhand een voetbalclub en aan je rechterkant een parkeerterrein dat bij de begraafplaats daarachter hoort. De eerste mogelijkheid om uit het zicht te plassen is op een grasveldje ná de begraafplaats, al

herinnert mijn moeder zich dat grasveldje als een uitstrooiveld.

Ook nu is het, net als toen, heel rustig op straat. Op de weg langs de voetbalvelden loopt alleen een vrouw met een protserige kinderwagen voor me. Maar voordat even verderop het 'echte' wandelpad begint, zonder straatstenen of asfalt, daar ná de begraafplaats, slaat ze alweer links af. Terug het dorp in. Haar missie is waarschijnlijk geslaagd: het kind slaapt. Op precies dezelfde plek als vier jaar geleden duik ik door de lage bomen naar de andere kant van de bosjes, stroop tegen het struikgewas mijn donker-groene sportlegging naar beneden. Het grasveldje voor me oogt nog net als toen. Door het midden loopt een slingerpaadje van grint dat leidt naar een door de regen verkleurd kunstwerk: twee dikke pilaren met halve bollen erop die tegenover elkaar staan, een donkerpaarse en een blauwe, die allebei een helft van de aarde moeten symboliseren denk ik. Voor de rest is er niks. Ik vermoed nog steeds dat het een normaal grasveldje is, zoals ik toen dacht. Ik dacht toen ook, of nee, ik was er heilig van overtuigd, dat ik niet zwanger was. Ik had namelijk drie of vier weken daarvoor al een test gedaan en die was negatief.

Omdat mijn menstruatiecyclus een paar jaar eerder ook een periode onregelmatig was, was ik niet zo op mijn hoede. Ghaast en met mijn bovenbenen tegen elkaar aan geperst om mijn plas tegen te houden, haalde ik de test uit mijn rugzak, scheurde snel het plasticje open, hield de stick onder mijn straal. Mijn moeder was al klaar toen ik begon. Naast me drupte ze nog wat na.

Zo begon onze wandeling vier jaar geleden. Mijn laatste wandeling, om het maar even dramatisch uit te drukken. De laatste wandeling waar ik ongebonden, onafhankelijk en dus vrij van geest en lijf aan begon. Het eindpunt Groesbeek haalden we alleen niet, we maakten de wandeling niet af. Op bijna driekwart aten we een pannenkoek op De Duivelsberg en namen we de bus terug naar het station.

Maar goed, dat wisten we nog niet toen we begonnen.

‘We zouden aan de allerkortste wandeling, mogelijksterwijs, moeten beginnen in de geest van het eeuwige avontuur, om nooit weer terug te keren,’ schreef Henry David Thoreau in zijn essay *Walking*. ‘Als je bereid bent om vader en moeder, broer en zus, vrouw en kind, en vrienden achter te laten en ze nooit meer te zien – als je je schulden hebt afbetaald en je testament opgemaakt, en al je zaken geregeld, en je bent een vrij man, dan ben je klaar voor een wandeling.’ Thoreau schreef dit in 1851, zijn essay zette de toon voor de vele ‘wandelessays’ die in de negentiende eeuw verschenen waarin werd gefilosofeerd over de voorwaarden om de ultieme wandelstaat te bereiken.

Thoreau was niet de eerste die over het wandelen filosofeerde, dat gebeurde sinds eind achttiende eeuw al regelmatig, schrijft Rebecca Solnit in het geweldige *Wanderlust: een filosofische geschiedenis van*